

KPK

Kodeks postępowania karnego

16. WYDANIE

KPK

Kodeks postępowania karnego

Zamów książkę w księgarni internetowej

proinfo.pl
księgarnia internetowa

16. WYDANIE

Stan prawny na 13 września 2023 r.

Wydawca
Małgorzata Stańczak

Redaktor prowadzący
Mariusz Kurzyński

Tytuły umieszczone nad jednostkami redakcyjnymi i wyróżnione tekstem pogrubionym pochodzą od wydawnictwa i nie są częścią aktu normatywnego.

© Copyright by Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o., 2023

ISBN 978-83-8358-148-4
16. wydanie

Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o.
Dział Praw Autorskich
01-208 Warszawa, ul. Przyokopowa 33
tel. +48 728 313 462
e-mail: PL-ksiazki@wolterskluwer.com

księgarnia internetowa www.profinfo.pl

Spis treści

Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego	9
Dział I. Przepisy wstępne	11
Dział II. Sąd	21
Rozdział 1. Właściwość i skład sądu	21
Rozdział 2. Wyłączenie sędziego	26
Dział III. Strony, obrońcy, pełnomocnicy, przedstawiciel społeczny, podmiot zobowiązany, właściciel przedsiębiorstwa zagrożonego przypadkiem	29
Rozdział 3. Oskarżyciel publiczny	29
Rozdział 4. Pokrzywdzony	30
Rozdział 5. Oskarżyciel posiłkowy	35
Rozdział 6. Oskarżyciel prywatny	38
Rozdział 7. (uchylony)	40
Rozdział 8. Oskarżony	40
Rozdział 9. Obrońcy i pełnomocnicy	46
Rozdział 10. Przedstawiciel społeczny	49
Rozdział 10a. Podmiot zobowiązany	50
Rozdział 10b. Właściciel przedsiębiorstwa zagrożonego przypadkiem	51
Dział IV. Czynności procesowe	51

Rozdział 11. Orzeczenia, zarządzenia i polecenia	51
Rozdział 12. Narada i głosowanie	58
Rozdział 13. Porządek czynności procesowych	60
Rozdział 14. Terminy	64
Rozdział 15. Doręczenia	67
Rozdział 16. Protokoły	76
Rozdział 17. Przeglądanie akt i sporządzanie odpisów	84
Rozdział 18. Odtworzenie zaginionych lub zniszczonych akt	87
Dział V. Dowody	88
Rozdział 19. Przepisy ogólne	88
Rozdział 20. Wyjaśnienia oskarżonego	92
Rozdział 21. Świadkowie	93
Rozdział 22. Biegli, tłumacze, specjaliści	106
Rozdział 23. Oględziny. Otwarcie zwłok. Eksperyment procesowy	112
Rozdział 24. Wywiad środowiskowy i badanie osoby oskarżonego	113
Rozdział 25. Zatrzymanie rzeczy. Przeszukanie	117
Rozdział 26. Kontrola i utrwalanie rozmów	126
Dział VI. Środki przymusu	131
Rozdział 27. Zatrzymanie	131
Rozdział 28. Środki zapobiegawcze	135
Rozdział 29. Poszukiwanie oskarżonego i list gończy	153
Rozdział 30. List żelazny	155
Rozdział 31. Kary porządkowe	156
Rozdział 32. Zabezpieczenie majątkowe	159
Dział VII. Postępowanie przygotowawcze	164
Rozdział 33. Przepisy ogólne	164
Rozdział 34. Wszczęcie śledztwa	170
Rozdział 35. Przebieg śledztwa	174
Rozdział 36. Zamknięcie śledztwa	178
Rozdział 36a. Dochodzenie	180

Rozdział 37. Nadzór prokuratora nad postępowaniem przygotowawczym	183
Rozdział 38. Czynności sądowe w postępowaniu przygotowawczym	185
Rozdział 39. Akt oskarżenia	187
Dział VIII. Postępowanie przed sądem pierwszej instancji	192
Rozdział 40. Wstępna kontrola oskarżenia	192
Rozdział 41. Przygotowanie do rozprawy głównej	200
Rozdział 42. Jawność rozprawy głównej	205
Rozdział 43. Przepisy ogólne o rozprawie głównej	208
Rozdział 44. Rozpoczęcie rozprawy głównej	215
Rozdział 45. Przewód sądowy	216
Rozdział 46. Głosy końcowe	227
Rozdział 47. Wyrokowanie	227
Dział IX. Postępowanie odwoławcze	234
Rozdział 48. Przepisy ogólne	234
Rozdział 49. Apelacja	242
Rozdział 50. Zażalenie i sprzeciw	247
Dział X. Postępowania szczególne	249
Rozdział 51. (uchylony)	249
Rozdział 52. Postępowanie w sprawach z oskarżenia prywatnego	250
Rozdział 53. Postępowanie nakazowe	253
Rozdział 54. (uchylony)	255
Rozdział 54a. Postępowanie przyspieszone	256
Dział XI. Nadzwyczajne środki zaskarżenia	263
Rozdział 55. Kasacja	263
Rozdział 55a. Skarga na wyrok sądu odwoławczego	269
Rozdział 56. Wznowienie postępowania	271
Dział XII. Postępowanie po uprawomocnieniu się orzeczenia	275
Rozdział 57. Podjęcie postępowania warunkowo umorzonego	275
Rozdział 58. Odszkodowanie za niesłuszne skazanie, tymczasowe aresztowanie lub zatrzymanie	276

Rozdział 59. Ułaskawienie	279
Rozdział 60. Orzekanie kary łącznej	281
Dział XIII. Postępowanie w sprawach karnych ze stosunków międzynarodowych	284
Rozdział 61. Immunitety osób należących do przedstawicielstw dyplomatycznych i urzędów konsularnych państw obcych	284
Rozdział 62. Pomoc prawna i doręczenia w sprawach karnych	286
Rozdział 62a. Wystąpienie do państwa członkowskiego Unii Europejskiej o wykonanie postanowienia o zatrzymaniu dowodów lub mającego na celu zabezpieczenie mienia	292
Rozdział 62b. Wystąpienie państwa członkowskiego Unii Europejskiej o wykonanie orzeczenia o zatrzymaniu dowodów lub mającego na celu zabezpieczenie mienia	294
Rozdział 62c. Wystąpienie do państwa członkowskiego Unii Europejskiej o przeprowadzenie czynności dochodzeniowych na podstawie europejskiego nakazu dochodzeniowego	300
Rozdział 62d. Wystąpienie państwa członkowskiego Unii Europejskiej o przeprowadzenie czynności dochodzeniowych na podstawie europejskiego nakazu dochodzeniowego	305
Rozdział 63. Przejęcie i przekazanie ścigania karnego	314
Rozdział 64. Wystąpienie o wydanie lub przewóz osób ściganych lub skazanych przebywających za granicą oraz o wydanie przedmiotów	319
Rozdział 65. Wydanie oraz przewóz osób ściganych albo skazanych lub wydanie przedmiotów na wniosek państw obcych	321
Rozdział 65a. Wystąpienie do państwa członkowskiego Unii Europejskiej o przekazanie osoby ściganej na podstawie europejskiego nakazu aresztowania	325
Rozdział 65b. Wystąpienie państwa członkowskiego Unii Europejskiej o przekazanie osoby ściganej na podstawie europejskiego nakazu aresztowania	330

Rozdział 65c. Wystąpienie do państwa członkowskiego Unii Europejskiej o wykonanie środka zapobiegawczego	342
Rozdział 65d. Wystąpienie państwa członkowskiego Unii Europejskiej o wykonanie orzeczenia wydanego w celu zapewnienia prawidłowego toku postępowania	344
Rozdział 66. Przejęcie i przekazanie orzeczeń do wykonania	349
Rozdział 66a. Wystąpienie do państwa członkowskiego Unii Europejskiej o wykonanie orzeczenia dotyczącego grzywny, nawiązki, świadczenia pieniężnego lub orzeczenia zasądzającego od sprawcy koszty procesu	355
Rozdział 66b. Wystąpienie państwa członkowskiego Unii Europejskiej o wykonanie orzeczenia o karach o charakterze pieniężnym	358
Rozdział 66c. Wystąpienie do państwa członkowskiego Unii Europejskiej o wykonanie orzeczenia przepadku	362
Rozdział 66d. Wystąpienie państwa członkowskiego Unii Europejskiej o wykonanie orzeczenia przepadku	365
Rozdział 66e. Współpraca z Międzynarodowym Trybunałem Karnym	371
Rozdział 66f. Wystąpienie do państwa członkowskiego Unii Europejskiej o wykonanie kary pozbawienia wolności	375
Rozdział 66g. Wystąpienie państwa członkowskiego Unii Europejskiej o wykonanie kary pozbawienia wolności	380
Rozdział 66h. Wystąpienie do państwa członkowskiego Unii Europejskiej o wykonanie orzeczenia skazującego na karę pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania, karę ograniczenia wolności, samoistnie orzeczonego środek karny, a także orzeczenia o warunkowym zwolnieniu oraz warunkowym umorzeniu postępowania karnego	387
Rozdział 66i. Wystąpienie państwa członkowskiego Unii Europejskiej o wykonanie orzeczenia karnego związanego z poddaniem sprawcy próbie	390

Rozdział 66j. Wystąpienie do państwa członkowskiego Unii Europejskiej o wykonanie europejskiego nakazu ochrony	396
Rozdział 66k. Wystąpienie państwa członkowskiego Unii Europejskiej o wykonanie europejskiego nakazu ochrony	398
Rozdział 67. Przepisy końcowe	402
Dział XIV. Koszty procesu	404
Rozdział 68. Przepisy ogólne	404
Rozdział 69. Zwolnienie od kosztów sądowych	412
Rozdział 70. Zasądzenie kosztów procesu	413
Rozdział 71. (uchylony)	417
Dział XV. Postępowanie karne w sprawach podlegających orzecznictwu sądów wojskowych	418
Rozdział 72. Przepisy ogólne	418
Rozdział 73. Środki przymusu i postępowanie przygotowawcze	424
Rozdział 74. Postępowanie przed sądem	426
Rozdział 75. (uchylony)	427
Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Przepisy wprowadzające	
Kodeks postępowania karnego	429
Skorowidz przedmiotowy do Kodeksu postępowania karnego	435

USTAWA

z dnia 6 czerwca 1997 r.

KODEKS POSTĘPOWANIA KARNEGO¹

(tekst jedn. Dz.U. z 2022 r. poz. 1375; zm.: Dz.U. z 2022 r. poz. 1855, poz. 2582, poz. 2600; z 2023 r. poz. 289, poz. 535, poz. 818, poz. 1606, poz. 1860)

¹ Niniejsza ustawa w zakresie swojej regulacji realizuje postanowienia dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/48/UE z 22 października 2013 r. w sprawie prawa dostępu do adwokata w postępowaniu karnym i w postępowaniu dotyczącym europejskiego nakazu aresztowania oraz w sprawie prawa do poinformowania osoby trzeciej o pozbawieniu wolności i prawa do porozumiewania się z osobami trzecimi i organami konsularnymi w czasie pozbawienia wolności (Dz.Urz. UE L 294 z 06.11.2013, s. 1) oraz dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/343 z 9 marca 2016 r. w sprawie wzmocnienia niektórych aspektów domniemania niewinności i prawa do obecności na rozprawie w postępowaniu karnym (Dz.Urz. UE L 65 z 11.03.2016, s. 1).

Niniejsza ustawa w zakresie swojej regulacji realizuje postanowienia:

1) dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/48/UE z 22 października 2013 r. w sprawie prawa dostępu do adwokata w postępowaniu karnym i w postępowaniu dotyczącym europejskiego nakazu aresztowania oraz w sprawie prawa do poinformowania osoby trzeciej o pozbawieniu wolności i prawa do porozumiewania się z osobami trzecimi i organami konsularnymi w czasie pozbawienia wolności (Dz.Urz. UE L 294 z 06.11.2013, s. 1);

2) dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/343 z 9 marca 2016 r. w sprawie wzmocnienia niektórych aspektów domniemania niewinności i prawa do obecności na rozprawie w postępowaniu karnym (Dz.Urz. UE L 65 z 11.03.2016, s. 1);

3) dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/1919 z 26 października 2016 r. w sprawie pomocy prawnej z urzędu dla podejrzanych i oskarżonych w postępowaniu karnym oraz dla osób, których dotyczy wniosek w postępowaniu dotyczącym europejskiego nakazu aresztowania (Dz.Urz. UE L 297 z 04.11.2016, s. 1 oraz Dz.Urz. UE L 91 z 05.04.2017, s. 40);

4) dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/800 z 11 maja 2016 r. w sprawie gwarancji procesowych dla dzieci będących podejrzanymi lub oskarżonymi w postępowaniu karnym (Dz.Urz. UE L 132 z 21.05.2016, s. 1).

Oдноśnik zmieniony przez art. 1 pkt 1 ustawy z 14 kwietnia 2023 r. (Dz.U. poz. 818) zmieniającej nin. ustawę z dnia 15 lutego 2024 r.

Dział I

Przepisy wstępne

Podsądność

Art. 1. Postępowanie karne w sprawach należących do właściwości sądów toczy się według przepisów niniejszego kodeksu.

Cele kodeksu

Art. 2. § 1. Przepisy niniejszego kodeksu mają na celu takie ukształtowanie postępowania karnego, aby:

- 1) sprawca przestępstwa został wykryty i pociągnięty do odpowiedzialności karnej, a osoba niewinna nie poniosła tej odpowiedzialności;
- 2) przez trafne zastosowanie środków przewidzianych w prawie karnym oraz ujawnienie okoliczności sprzyjających popełnieniu przestępstwa osiągnięte zostały zadania postępowania karnego nie tylko w zwalczaniu przestępstw, lecz również w zapobieganiu im oraz w umacnianiu poszanowania prawa i zasad współżycia społecznego;
- 3) zostały uwzględnione prawnie chronione interesy pokrzywdzonego przy jednoczesnym poszanowaniu jego godności;
- 4) rozstrzygnięcie sprawy nastąpiło w rozsądnym terminie.

§ 2. Podstawę wszelkich rozstrzygnięć powinny stanowić prawdziwe ustalenia faktyczne.

Czynnik społeczny w postępowaniu karnym

Art. 3. W granicach określonych w ustawie postępowanie karne odbywa się z udziałem czynnika społecznego.

Zasada obiektywizmu

Art. 4. Organy prowadzące postępowanie karne są obowiązane badać oraz uwzględniać okoliczności przemawiające zarówno na korzyść, jak i na niekorzyść oskarżonego.

Zasada domniemania niewinności, in dubio pro reo

Art. 5. § 1. Oskarżonego uważa się za niewinnego, dopóki wina jego nie zostanie udowodniona i stwierdzona prawomocnym wyrokiem.

§ 2. Niedające się usunąć wątpliwości rozstrzyga się na korzyść oskarżonego.

Zasada prawa do obrony

Art. 6. Oskarżonemu przysługuje prawo do obrony, w tym prawo do korzystania z pomocy obrońcy, o czym należy go pouczyć.

Zasada swobodnej oceny dowodów

Art. 7. Organy postępowania kształtują swe przekonanie na podstawie wszystkich przeprowadzonych dowodów, ocenianych swobodnie z uwzględnieniem zasad prawidłowego rozumowania oraz wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego.

Zasada samodzielności jurysdykcyjnej sądów

Art. 8. § 1. Sąd karny rozstrzyga samodzielnie zagadnienia faktyczne i prawne oraz nie jest związany rozstrzygnięciem innego sądu lub organu.

§ 2. Prawomocne rozstrzygnięcia sądu kształtujące prawo lub stosunek prawny są jednak wiążące.

Zasada działania z urzędu

Art. 9. § 1. Organy procesowe prowadzą postępowanie i dokonują czynności z urzędu, chyba że ustawa uzależnia je od wniosku określonej osoby, instytucji lub organu albo od zezwolenia władzy.

§ 2. Strony i inne osoby bezpośrednio zainteresowane mogą składać wnioski o dokonanie również tych czynności, które organ może lub ma obowiązek podejmować z urzędu.

Zasada legalizmu

Art. 10. § 1. Organ powołany do ścigania przestępstw jest obowiązany do wszczęcia i przeprowadzenia postępowania przygotowawczego, a oskarżyciel publiczny także do wniesienia i popierania oskarżenia – o czyn ścigany z urzędu.

§ 2. Z wyjątkiem wypadków określonych w ustawie lub w prawie międzynarodowym nikt nie może być zwolniony od odpowiedzialności za popełnione przestępstwo.

Umorzenie absorpcyjne, przesłanki, tryb, wznowienie

Art. 11. § 1. Postępowanie w sprawie o występki, zagrożony karą pozbawienia wolności do lat 5, można umorzyć, jeżeli orzeczenie wobec oskarżonego kary byłoby oczywiście niecelowe ze względu na rodzaj i wysokość kary prawomocnie orzeczonej za inne przestępstwo, a interes pokrzywdzonego temu się nie sprzeciwia.

§ 2. Jeżeli kara za inne przestępstwo nie została prawomocnie orzeczona, postępowanie można zawiesić. Zawieszono postępowanie należy umorzyć albo podjąć przed upływem 3 miesięcy od uprawomocnienia się orzeczenia w sprawie o inne przestępstwo, o którym mowa w § 1.

§ 3. Postępowanie umorzone na podstawie § 1 można wznowić w wypadku uchylecia lub istotnej zmiany treści prawomocnego wyroku, z powodu którego zostało ono umorzone.

Ściganie na wniosek pokrzywdzonego

Art. 12. § 1. W sprawach o przestępstwa ścigane na wniosek postępowanie z chwilą złożenia wniosku toczy się z urzędu. Organ ścigania poucza osobę uprawnioną do złożenia wniosku o przysługującym jej uprawnieniu.

§ 1a. Uzyskanie wniosku o ściganie należy do oskarżyciela. Jeżeli powodem uzyskania wniosku jest wyłącznie uprzedzenie przez sąd stron o możliwości zakwalifikowania czynu według innego przepisu prawnego, przewidującego ściganie na wniosek, uzyskanie wniosku o ściganie należy do sądu.

§ 2. W razie złożenia wniosku o ściganie niektórych tylko sprawców obowiązek ścigania obejmuje również inne osoby, których czyny pozostają w ścisłym związku z czynem osoby wskazanej we wniosku, o czym należy uprzedzić składającego wniosek. Przepisu tego nie stosuje się do najbliższych osoby składającej wniosek.

§ 3. Wniosek może być cofnięty w postępowaniu przygotowawczym za zgodą prokuratora, a w postępowaniu sądowym za zgodą sądu – aż do zamknięcia przewodu sądowego na pierwszej rozprawie głównej. W sprawach, w których akt oskarżenia wniósł oskarżyciel publiczny, cofnięcie wniosku po rozpoczęciu przewodu sądowego jest skuteczne, jeżeli nie sprzeciwi się temu oskarżyciel publiczny obecny na rozprawie lub posiedzeniu. Ponowne złożenie wniosku jest niedopuszczalne.

§ 4.² *W sprawie o przestępstwo z art. 190 § 1 Kodeksu karnego można wszczęć i prowadzić postępowanie pomimo niezłożenia wniosku o ściganie, jeżeli zachodzi duże prawdopodobieństwo, że niezłożenie wniosku wynika z obawy pokrzywdzonego przed odwetem albo jeżeli przemawia za tym interes społeczny. W takim przypadku postępowanie do czasu prawomocnego zakończenia toczy się z urzędu.*

Ściganie za zezwoleniem

Art. 13. Uzyskanie zezwolenia władzy, od którego ustawa uzależnia ściganie, należy do oskarżyciela.

Zasada skargowości

Art. 14. § 1. Wszczęcie postępowania sądowego następuje na żądanie uprawnionego oskarżyciela lub innego uprawnionego podmiotu.

§ 2. Oskarżyciel publiczny może cofnąć akt oskarżenia do czasu rozpoczęcia przewodu sądowego na pierwszej rozprawie głównej. W toku przewodu sądowego przed sądem pierwszej instancji cofnięcie aktu oskarżenia dopuszczalne jest jedynie za zgodą oskarżonego. Ponowne wniesienie aktu oskarżenia przeciwko tej samej osobie o ten sam czyn jest niedopuszczalne.

Podległość procesowa Policji i innych organów sądowi i prokuratorowi

Art. 15. § 1. Policja i inne organy w zakresie postępowania karnego wykonują polecenia sądu, referendarza sądowego i prokuratora oraz prowadzą pod nadzorem prokuratora śledztwo lub dochodzenie w granicach określonych w ustawie.

² Art. 12 § 4 dodany przez art. 9 pkt 1 ustawy z 7 lipca 2022 r. (Dz.U. poz. 2600 ze zm.) zmieniającej nin. ustawę z dniem 1 października 2023 r.

Stan prawny na 13 września 2023 r.

Najnowsze, 16. wydanie książki zawiera ujednolicony tekst ustawy, uwzględniający m.in. ostatnie zmiany wynikające z ustawy z 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego, ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych, ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz.1860).

W publikacji zamieszczono skorowidz przedmiotowy ułatwiający odnalezienie poszczególnych instytucji, a zaakcentowane tłem tytuły przed artykułami Kodeksu postępowania karnego objaśniają ich sens.

Zmiany, które wchodzi w życie po 13 września 2023 r., zostały oznaczone pismem pochyłym (*kursywą*).

Książka jest przeznaczona dla osób, którym niezbędna jest znajomość przepisów z zakresu prawa karnego procesowego, a także studentów.

LEXOTEKA
więcej niż podręcznik

Poszukaj pozostałych podręczników
dostępnych online

www.lexoteka.pl

9788383581484 W16P01

ISBN 978-83-8358-148-4

9 788383 581484

ZAMÓWIENIA:

INFOLINIA +48 801 044 545

ZAMOWIENIA@WOLTERSKLUWER.PL

WWW.PROFINFO.PL

CENA 19,90 ZŁ (W TYM 5% VAT)